U. B. BERGEN
1611.16
Ms. 1568 Ih 43

F R A M.

Mandag 19. mars 1945.

----oo0o0oo----

Våre mål.

I den proklamasjon Hjemmefrontens Ledelse sendte ut i mai ifjor, heter det bl.a. "..Det vi ønsker å klarlegge er de særlige norske forhold, som vi alene har ansvar for og herredømme over. Heller ikke på dette område er det ennå mulig å gå i detalj. Etter vår grunnlov er det folket selv som skal stikke ut den politiske kurs, etter fritt ordskifte, gjennom alminnelige valg så snart etter våpenstillstanden som det er teknisk mulig. Men visse hovedpunkter kan stilles opp, som et uttrykk for de ønsker, håp og krav som alle gode nordmenn er nådd fram til gjennom kampårene:

1. Ett fritt uavhengig Norge.
2. Øyeblikkelig og full gjennoprettelse av demokratiet, ytringsfriheten, rettssikkerheten og frie valg.
3. Opphevelse av alle politiske lover, forordninger og andre bestemmelser som er utferdiget etter tysk ordre eller i tysk interesse. Administrative avgjørelser, dommer, utnevnelser o.l. som skyldes tyske eller NS myndigheter, prøves på helt fritt grunnlag av lovlige norske organer.
4. Øyeblikkelig løslatelse av alle politiske fanger og gjenninnsettelse av offentlige tjenestemenn som er fjernet fra sine stillinger av okkupasjonsmakten eller på foranledning av den eller av NS. Oppreisning og erstatning i den utstrekning det er mulig for dem som er blitt særskilt skadelidende som følge av inngrep fra okkupasjonsmakten eller fra NS side.
5. NS-medlemmer og andre som har skadet norske interesser, eller skaffet seg uberettiget vinning under samarbeid med okkupasjonsmakten, straffes etter rettergang i betryggende former. Uberettiget krigsgevinst inndras til fordel for statskassen.
6. En målbevisst, vidsynt politikk med sikte på:

A) å trygge vår frihet, folkestyret og de demokratiske rettighetene

B) å gjennreise landets økonomi og produksjonskraft, snarest mulig sikre de nødvendige tilførsler utenfra og legge forholdene til rette for å utnytte fullt ut våre naturrikdommer og skaffe arbeid til alle,

C) å fremme solidariteten mellom klasser og befolkningsgrupper, og

D) å medvirke aktivt i det mellomfolkelige arbeide for å bygge opp en internasjonal rettsorden, fremme varebyttet landene imellom og skape grunnlaget for en varig og rettferdig fred..."

I tilsluttning til proklamasjonen sendte regjeringen ut følgende:" Regjeringen gir sin fulle og hele tilsluttning til dette opprop. Det er i det beste samsvar med deu uttalelser, henvendelser og opprop som regjeringen i disse 4 årene over London radio har latt gå ut til det norske folk.."

Proklamasjonen er vel i samsvar med også med hele det norske folks ønsker og krav. Det kan innvendes at det stilles opp bare generelle retningslinjer, som ikke antyder noe om løsning i de konkrete situasjoner. Hva skal f.eks. gjøres for å skaffe arbeid til alle? Men det er nettopp det norske folkets sak å bestemme, ikke regjeringens eller Hjemmefrontsledelsens. Du og jeg har viktige oppgaver også i denne overgangstiden. Det kreves grundige studier før vi er beredt til å gå til valgurnen. Vi spiller en viktig rolle når det gjelder å fremme solidariteten mellom befolkningsgruppene. Vi er med på å skape den opinion som blir avgjørende for Norges innsats i internasjonal politikk og for å trygge freden.

Illoyale særgrupper har i den senere tid hatt det svært travelt med å påstå at Hjemmefrontens ledelse og hele den organiserte hjemmefront, som omfatter praktisk talt hele motstandsbevegelsen her i landet, forsøker å narre folk bort fra de forfatningsmessige og demokratiske grunnprinsipper. Disse illojale våger til og med å påstå at hjemmefronten er en nynazistisk bevegelse. Det må som svar på dette være tilstrekkelig å henvise til foranstående artikkel om våre mål. Etter krigen får de illojale selv svare for sitt standpunkt. For enkelte av de illojales vedkommende skyldes påstandene ubekjenskap med de virkelige forhold, sammen med det beklagelige faktum at hjemmefronten ikke kan fremlegge alle opplysninger så lenge vi har gestapo her i landet,- aller minst for en gruppe eller for personer som har markert sin illojalitet. Et samarbeid med slike grupper kan nødvendigvis bare skje ved at hjemmefronten tilstiller særgruppen paroler etc. under forutsetning av at det gis adgang til full kontroll, uten at hjemmefronten kan røpe stort om seg selv. Det burde være lett å skjønne for alle,men de illojale vil åpenbart ikke skjønne det, som oftest fordi det i realiteten er sine egne særinteresser de akter å vareta.

En slik særgruppe sender ut over Hordaland en rekke illojale skriv, blant annet den illegale avis "Gjallarhorn",- samtidig som gruppen misbruker Hjemmefrontens navn. Adskillig av det som anføres i disse skriv er i og for seg riktig,men det advares mot å sluke alt rått,for illojalæteten ligger kamuflert bak annenhver linje. Konferer med pålitelige og rettsindige folk før du stoler på det som anføres fra denk kant. Det beste kjennetegn og bevis på gruppens illojalitet er, som nevnt i et tidligere nummer at gruppen stadig angriper den organiserte Hjemmefronten, som den trots det selv påstår å tilhøre.

Fra H.L.

Kampen mot AT.

I nær framtid skal det holdes sesjon for kvinnelig arbeidstjeneste for gjenter av årsklassen 1927 fra Oslo,Aker og Bærum. Det meldes også at rodeforstanderen på enkelte steder utover landet har fått ordre om å innrulere til mannlig arbeidstjeneste. Husk parolen: Ingen møter til sesjon, ingen møter til tjeneste.

Lønns-og arbeidsvilkår i det frie Norge.

I des. 1942 nedsatte Sosialdepartementet en komite (bestående av Finn Dahl i Arbeidsgiverforeningen og Konrad Nordahl i Landsorganisasjonen) som fikk oppdrag å utrede spørsmålet om hvorledes arbeidsfreden best mulig kan sikres etter krigen. I april 1943 oversendte komiteen departementet en innstilling om arbeidsvilkårenes fastsettelse under og i den første tid etter befrielsen av Norge. Alt måtte gjøres for å sikre løsningen av de nasjonale oppgaver i denne kritiske overgangstiden. Forslaget inneholder bl.a. det nye prinsipp at de to hovedorganisasjoner får en avgjørende innflytelse på arbeids-og lønnsforholdene også i bedrifter hvor hverken arbeidere eller arbeidsgivere er tilsluttet noen av de to organisasjoner.

Komiteens forslag har ligget til grunn for og avlødt en provisorisk anordning som skal gjelde inntil ett år etter fiendtlighetenes opphør med mindre Regjeringen anderledes bestemmer.

I et eget punkt i anordningen heter det at i distrikter som direkte berøres av krigsoperasjonene vil arbeidslivet som alt annet være undergitt militær myndighet for såvidt angår forhold som er av betydning for krigsinnsatsen,opprettholdelse av ro og orden, styrkenes sikkerhet m.v.

Den militære øverstkommanderende vil kunne forby enhver arbeidsstans, og han vil kunne fjerne og inntil videre ta i forvaring personer som mistenkes for skadelig agitasjon. Både den militære ledelse og - den senere fase - de norske politimyndigheter vil videre kunne demme opp for agitorisk virksomhet ved forbud mot offentlige møter og demostrasjoner, plakatoppslag m.v.

Den provisoriske anordning bestemmer forøvrig:

1. Alle tariffavtaler som var i kraft 9.april 1940 skal fremdeles gjelde. Der hvor okkupasjonsmakten eller dets hjelpere har satt tariffavtalen helt eller delvis ut av kraft, skal den straks gjennomføres på nytt. Dette medfører at de lønnstillegg som ble gitt ved tariffrevisjonene i des. 1939 og i jan. 1940, men som ble sløyfet fra 1.juni 1940 straks utbetales igjen. Dessuten gjennomføres indeksregulering pr. 15.juni 1940, som tidligere ikke har vært utbetalt. Den utgjør 3 øre pr. time for menn og 2 øre pr. time for kvinner og 1.5% for de grupper som skal ha prosenttillegg.
2. Hvor der foreligger lovlig tariffavtale kan forandringer av lønningene bare gjennomføres av de 2 hovedorganisasjoner etter framkommet krav til dem, eller etter deres eget tiltak.
3. Blir forhandlerne ikke enige går saken til megling og kan i visse tilfeller innbringes for lønnsnevnd.
4. Streik og lockout kan bare iverksettes hvis Sosialdepartementet ikke bringer en lønnstvist inn for lønnsnevnden etter at megling har vært forsøkt. Lønnsnevndens avgjørelse har i tilfelle samme virkning som tariffavtale. (Nevnden skal bestå av 7 medlemmer som oppnevnes av regjeringen. Arbeidsgiverforeningen og Landsorganisasjonen innstiller 2 medlemmer hver).
5. I offentlige bedrifter forhandles etter samme prinsipp som i det private bedriftsliv,men Arbeidsgiverforeningens gjøremål overtas av vedk. off. myndighet.
6. Det gis fortrinnsrett til gjeninntagelse for arbeidere som er oppsagt p.g.a. driftsinnskrenkninger når bedriftstekniske forhold tillater det.
7. Anordningen omfatter alle bedrifter og arbeidere som har lovlig tariffavtale enten de står tilsluttet noen av de 2 hovedorganisasjoner eller ikke. Disse organisasjoner har fullmakt til å handle på vedk. bedrifters og arbeideres vegne.

I tilsluttning til anordningen er det inngått avtaler mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon om et midlertidig lønnstillegg ved bedriftene. Avtalen trer i kraft etterhvert som Norge blir befridd.- Man er blitt enig om et dyrtidstillegg som skal gjelde for alle bedrifter og arbeidere som har lovlig tariffavtale, i de befridde områder. Dyrtidstilleggene er for voksne arbeidere 30 øre pr. time, for voksne kvinner 20 øre pr. time og prosenttilleggene 17.5%. De månedslønnede funksjonærer som lønnes etter overenskomstens 6 års satser eller derover: menn 63.28 kr. og kvinner 49.84.- I disse tillegg er innregnet de i anordningen 2 nevnte tillegg. Indeksreguleringen av april 1940 har vært utbetalt hele tiden og beholdes. (Etter det pristall som utarbeides av det statistiske centralbyrå i Oslo er stgningen i leveomkostningene 36.8point eller 31.7% - fra pristall 116 15.juni 1940 til 152.8 15.jan.1945. Dyrtidstillegget gir slik ca. halv kompensasjon for prisstigningen etter det offisielle indekstall).

Tydeligvis har det under forhandlingene vært lagt for dagen sterk vilje til samarbeid fra begge organisasjoners side. Avtalen og anordningen er viktige og tillitsvekkende steiner i den nye norske grunnmuren.

Under et intervju med forsvarsminister Torp nylig ble han bl. a. spurt:

Hvordan er forholdet mellom forsvarsdepartementet og Forsvarets Overkommando?

Forsvarsdepartementet er fremdeles den høyeste administrative myndighet. Forsvarets Overkommando (F.O) som Kronprins Olav er sjef for, ble opprettet for å få et felles organ for alle våpenslag. Den moderne krigsføringen har jo ført med seg at de forskjellige våpenarter ikke kan operere hver for seg. "Combined operations" hvor hele forsvarsmakten arbeider som en enhet, er dagens løsen. Teoretisk er det da best med en felles overkommando. Dette har også vært målet for engelskmennene og amerikanerne. Men vi som har mindre styrker og en langt mer oversiktlig forsvarsmakt, har altså nå fått organisert den etter de aller mest moderne prinsipper.

Hva betyr dette i praksis?

Det betyr f.eks. at jeg foran en oppgave eller ved planleggelsen av militære operasjoner får en samlet redegjørelse fra F.O. som har innhentet alle de nødvendige opplysninger fra de forskjellige våpenarter. Ellers måtte jeg ha fått forskj. uttalelser fra marinen, hæren og flyvåpenet.

Går ikke samarbeidet mellom engelskmennene og nordmennene svært bra?

Jo, det er vel knapt noen andre som går så godt sammen. Engelskmennene liker oss simpelten. Jeg tror det kommer av at vi likner hverandre i mange henseender.

I anledning nazistenes løgnpropaganda mot den norske forsvarsmakt og krigsføringen, kan nevnes at den krigsviktige sabotasje skjer etter ordre fra F.O. De angrep som idag blir gjort mot ikke krigsviktige sivile mål, blir arrangert av fienden eller foretatt av forbryterbander (ofte frontkjempere etc). Hjemmestyrkene som er opptatt i den norske forsvarsmakt, og tar alle sine ordre fra F. O. har plikt til å utføre de oppdrag de får fra F. O. I motsatt fall resikerer de å bli stillet for krigsrett p.g.a. slapphet i krigsføringen. Hjemmestyrkenes eneste oppgave er å medvirke ved frigjørelsen av landet.

Angrepsmålene blir utpekt av F.O. etter grundige militære overveielser. Slagene skal ramme fienden på hans mest sårbare punkter. Den alt overveiende del av den sabotasje Hjemmestyrkene nå utfører, står i sammenheng med det store transportslaget i Norge. - Sabotasjen sparer norske verdier. Sett fra sivilbefolkningens side fins ingen billigere form for krigsføring.